Conference of European Rabbis

ועידת רבני אירופה
CER

אורחות רב הקהילה

תקנון האתיקה המקצועית
של **ועידת רבני אירופה**

rabbiscer.org

מבוא

תקנון האתיקה המקצועית של ועידת רבני אירופה קובע הנחיות בסיסיות לגבי ההתנהלות האתית והמקצועית של רבני הוועידה. בעוד שאין באפשרותו של שום תקנון כתוב להקיף ולמצות את כל המצבים האפשריים, הרי שמטרתו של תקנון זה הינה להגדיר פרמטרים ברורים שיהוו נר לרגלם של חברי ועידת רבני אירופה. תקנון זה ישמש כתשתית ומסגרת להתנהלות רבנית, וכמסמך עזר אשר יהווה מורה דרך להאיר את דרכם של רבני הוועידה בהתמודדותם עם האתגרים השונים הניקרים בדרכם. רבני הוועידה מתבקשים ללמוד תקנון זה טרם תחילת כהונתם בתפקיד הרבנות ולחזור ולעיין בו במהלך תקופת העסקתם על מנת למנוע מצבים של התנהלות בלתי הולמת, או כזו העלולה להתפרש באופן שכזה.

ההלכה והמוסר מספקים לנו כללים וקווים מנחים, משפטיים וכאלה אליהם יש לשאוף, בנוגע להליכות והנהגות ראויות, הן מבחינה אישית והן מבחינה מקצועית. תקנון האתיקה המקצועית של ועידת רבני אירופה נועד להבהיר את אופן יישומן של ההלכות וההליכות הנדרשות מרב בישראל, ולבאר אותן באמצעות דוגמאות ופרטים רלוונטיים לתקופת הרבנות בת-זמננו.

מטרת התקנון הינה משולשת: ראשית, לתרום להתנהלות המקצועית והאחראית של אלו הנושאים ברבנות בעולם המודרני. שנית, להרבות קידוש שם שמיים ולמנוע חילול ה', כפי שכתוב במסכת יומא פ"ו א': "יצחק דבי ר' ינאי אמר כל שחביריו מתביישין מחמת שמועתו (היינו חילול ה')". שלישית, מטרתו לספק תמיכה ומשען לרבנים במאמציהם למלא את חיובם התורני "והייתם נקיים מ-ה' ומישראל" (ויקרא, ל"ב, כ"ב). מחובתו של רב לשאוף לסטנדרטים המוסריים הגבוהים ביותר ולהימנע ככל יכולתו מכל ספק של מראית עין לגבי התנהגות העלולה להתפרש כזו שאינה ראויה. המצפן המוסרי של התנהלותו של הרב צריך לשקף התנהגות אתית ערכית של 'תוכו כברו' - יושרה והגינות. ההתנהגות המצופה מרב הינה הנהגה של ענווה. על הרב להכיר בחסרונותיו, לדרוש בעצה והדרכה, להודות בטעויות ולעשות תשובה בעת הצורך.

למותר לציין כי ההנחיות המפורטות בתקנון זה הינן דרישות מינימליות לכהונה בכל משרה רבנית. מחובתו של רב להתנהל בהגינות וביושרה ולנהוג בכבוד בכל מי שבא עימו במגע. דרישה זו הינה בסיסית, ומי שאינו מסוגל לנהוג באופן זה, אינו כשיר לשמש כרב.

תקנון האתיקה המקצועית של ועידת רבני אירופה נועד לסייע לרבנים לנהוג במיטבם כאשר הם נושאים באחריות להתפתחותם הרוחנית של אלו המונהגים תחת שרביטם. במובן זה, הרי שהתקנון מהווה כלי עזר לרבנים בהגשמת שאיפה זו.

תקנון זה נועד להנחות רבני קהילות, מחנכים, רבני מוסדות וכל אלו המשמשים כמנהיגים רוחניים. המונחים 'בן קהילה' או 'חבר קהילה' המופיעים בתקנון זה כוללים את כל אלו עבורם הרב משמש כרב, גם אם אין הוא רב קהילתם. כאשר התקנון משתמש במונחים כגון 'חייב' או 'מחובתו של הרב' הרי שהכוונה להורות על הנהגה מחייבת לחלוטין. לעומת זאת, כאשר יופיע בתקנון מונח כגון 'על הרב' - הרי שהכוונה להורות על ההנהגה הראויה המצופה בהחלט מהרב, ואשר על-פיה עליו לנהוג.

ועידת רבני אירופה, באמצעות ועדת החברות של הוועידה, תשמש ככתובת לחברי הוועידה ולאלו המעוניינים בהבהרה נוספת על תקנון זה. ועדת החברות של ועידת רבני אירופה תשמש בנוסף ככתובת לקבלת תלונות במקרה של הפרת תקנון האתיקה המקצועית ע"י מי מחברי הוועידה. במקרים אלו תציע ועדת החברות פעולה מתקנת, או שתמליץ על נקיטת צעדים משמעתיים. במקרים מסויימים תפנה הוועדה לייעוץ חבר נגדו הוגשה קובלנה אתית משמעתית או תפנה לוועד הפועל לצורך שפיטה ע"י ועדת החברות. בהתאם לתקנות ועידת רבני אירופה, טענות האשמה על ניצול מיני יופנו לטיפול בית הדין של ועידת רבני אירופה ובמידת הצורך יטופלו בשיתוף עם הרשויות האזרחיות.

א שלומות ורווחה אישית

1. יכולתו של רב למלא את מכלול תפקידיו, הן הציבוריים והן המשפחתיים, הינה פועל יוצא של שלומותו ורווחתו הגופנית, הנפשית והרוחנית. לפיכך מוטל על הרב להקדיש זמן ומאמצים על מנת לדאוג לבריאותו הגופנית, הנפשית והרוחנית.

2. מחובתו של רב להיות מודע למצבו ולזהות האם הוא נוטה להתנהגות שיש בה כל סוג שהוא של התמכרות. מטבע הדברים, קיים בתחום זה קושי אובייקטיבי באבחון עצמי, ועליו לפנות לסיוע וטיפול מקצועי בהתאם לצורך.

ב צמיחה אישית ומשפחתית

מסוגלותו של רב לשרת את בני קהילתו בצורה הולמת הינה פונקציה של אורח חיים מאוזן ובריא. אם דרישות התפקיד הרבני הן תובעניות ומכבידות במידה כזו שהן מפריעות לצמיחה אישית ומשפחתית, הרי שיצא שכר כולם בהפסדם. רווחתו של הרב ואפשרותו להקדיש זמן למשפחתו, להתפתחות אישית ולימוד עצמי הינם שירות חשוב לכולם והם טובת הקהילה וטובתו של הרב עצמו.

ג הגינות ויושר

בשלב המועמדות לכל תפקיד ציבורי שהוא, כגון משרה רבנית, הוראה או כל משרה של שירות קהילתי, לרבות הגשת מועמדות לחברות בוועידת רבני אירופה, חובה שקורות החיים יכתבו בכנות ובהגינות ובאופן מדויק ושלם.

ד עוצמה

מכח עמדתו של הרב, הכשרתו, מיומנויותיו וכישוריו, וכן מתוקף סמכותו בהוראה ובהלכה - הרב הוא בעל עוצמה. היכולת להכיר בכך ולהשתמש בעוצמה זו בתבונה הינה חיונית לשם מילוי חובותיו. עוצמה זו באה לידי ביטוי ביכולת ההשפעה שלו על מחשבותיהם ומעשיהם של אחרים. בשום פנים ואופן אסור לרב לנצל את כוחו לרעה. מחובתו להציב גבולות בין-אישיים בריאים וברורים בינו לבין חברי קהילתו ולשמור עליהם. עליו להשתמש בזהירות ובאחריות מירבית בעוצמתה של הרבנות.

ה ניגודי אינטרסים

מערכת היחסים בין הרב לבין חברי הקהילה הינה מורכבת ועשויה להיות טעונה בניגודי אינטרסים פוטנציאליים עקב יחסי ההעסקה של הרב, כמו גם מערכת היחסים האישית והחברתית שלו עם חברי קהילה. על הרב להיות ער למצבים פוטנציאליים של ניגודי אינטרסים ומחובתו להציב גבולות ברורים והולמים.

ו ייעוץ

אסור לרב לפעול מעבר לכשירותו בתחום הייעוץ. במידת הצורך, מחובתו להפנות חברי קהילה הנזקקים לטיפול נפשי לאנשי מקצוע.

ז מערכות יחסים כפולות / מרובות

לעיתים תכופות רב מתגורר, עובד, מתפלל ואף מלמד באותה קהילה. בשל כובעיו השונים, עשוי הרב לנהל מספר סוגי קשרים עם אנשי הקהילה בהתאם לתפקידיו. כך לדוגמה, הוא עשוי בעת ובעונה אחת לשמש כמטפל, מורה, יועץ, חבר ועוד. הרב עובד בשיתוף עם מנהיגי הקהילה ומתנדבים. הוא עשוי להיות מעורב בעניינים אישיים או פיננסיים עם אנשי הקהילה. קיום מספר מערכות יחסים שונות עשוי לגרום לאינטראקציה מורכבת בין הרב לאנשי הקהילה ועלול לסבך את יחסיו עימם. בעוד שפעמים רבות מצב זה הינו בלתי מזיק, הרי שלעיתים ריבוי תפקידיו השונים של הרב טומן בחובו סכנה ליחסים הרבניים ועלול להוביל להשלכות בלתי רצויות. מצב זה עלול לפתח פוטנציאל לבלבול, אי-הבנה, מניפולציה וניצול. כשלעצמו, מצב בו מתקיימות מספר מערכות יחסים בשל ריבוי תפקידים אינו נוגד את כללי האתיקה, ואולם הבעייתיות נובעת מניצול של החולשה הנוצרת ממצב כזה.

ח הטרדות

מחובתו של הרב להיות ער לדברים ולהימנע מלנצל לרעה את פער הכוחות הקיים ביחסיו עם המונהגים תחתיו.

ט ענייני כספים

התנהלותו של הרב בענייני כספים חייבת להיות ללא רבב, הן בהתנהלותו הפיננסית הפרטית והן בכספי הארגון. מחובתו למלא אחר כל דרישות החוק, כולל דיווח תקין על כל הכנסותיו ותשלום מיסיו.

תגמולים כספיים
קיימים מנהגים שונים בנוגע לקבלת תגמולים כספיים ע"י רבנים. על כל רב לנהוג בעניין בהתאם לנוהג המקובל בקהילתו ויש ליידע את חברי הקהילה במדיניות בנושא זה.

י"א התחייבויות

על הרב לכבד את התחייבויותיו, הן שבעל-פה והן שבכתב, בכל הנוגע להבטחת שירותים ובפעולות עסקיות ופיננסיות.

י"ב סודיות וחיסיון

מידע פרטי בעל אופי אישי הנוגע לחברי קהילה, בית-ספר או ארגון הינו חסוי וחייב להישמר כך, למעט במקרים הנדרשים עפ"י ההלכה היהודית, או החוק האזרחי או הפלילי.

י"ג קשרי גומלין בין רבנים

קשרי גומלין בין רבנים בתוך אותה קהילה:

היחסים בין רבנים באותה קהילה או מסגרת ארגונית, כמו גם עם רבנים ותנועות שמחוץ ליהדות האורתודוקסית, יהיו יחסים של כבוד וישקפו באופן חיובי את כבוד התורה. מחובתו של הרב לנהוג בכבוד ובהערכה כלפי עמיתיו, גם במצבים של חילוקי דעות. בעוד שמחלוקות בנושאים

מהותיים הינם חלק עתיק יומין מהמסורת היהודית, הרי שיש להימנע לחלוטין מהתקפות על בסיס אישי גרידא.

ו"ד עבודה עם נוער

עבודה עם נוער דורשת רגישות וערנות מוגברת על מנת למנוע מצבים של ניצול לרעה אפשרי וכן על מנת להגן על הרב מהאשמות כוזבות. בכל עת יש להקפיד על הרמה הגבוהה ביותר של צניעות ולפעול בשיקול דעת ובזהירות רבה.

ט"ז הליך תלונות

קיים נוהל תלונות מוצק לשירות הרבנים והקהל:
במקרה של תלונה מצד הקהל כנגד הרבנות, התהליך כולל הגשת תלונה בכתב לוועדת החברות של ועידת רבני אירופה. במידת הצורך, הוועדה תפנה את התלונה לבית הדין הגדול של אירופה לשם חקירה. בכל מקרה, בשלב הראשון יערך נסיון למצות את העניין בדרכים דיפלומטיות.

במקרה בו היבט כלשהו בפגישה מעלה את חששותיו של הרב לגבי התנהלותו של אדם מהקהילה, אך מדובר בחששות שאינם מצדיקים תלונה, הרי שעל הרב לתעד את הפגישה ואופי החששות. תיעוד זה יתוייק, והעתק בעילום שם ישלח לתיעוד לוועדת החברות של ועידת רבני אירופה.

י"ז תיעוד תכני פגישות

על הרב לנהל רישום מסודר של כל הפגישות ביומנו. רישום זה יספק הוכחה כי לא היתה כל כוונה להעלים פגישה כלשהי מידיעתם של אחרים.

במקרים בהם מדובר בנושאים רגישים במיוחד, מומלץ שהרב או הרבנית ינהלו רישום מקוצר ומסווג אשר ישמש כתזכיר. רישום זה יישמר באופן חסוי לאחר מכן במקום מוגן היטב כמו ארון נעול או במסמך מוגן באמצעות סיסמה. בשלב בו יתבטל הצורך בשמירת תיעוד המקרה, הרי שחובה להשמיד מסמכים רגישים אלה.

הערות נוספות

מטבע הדברים, מסמך מעין זה אינו יכול למצות את כל המצבים האפשריים. בכל דבר ועניין, מחובתו של רב לפעול לא רק בהתאם לשורת הדין, אלא נדרשת ממנו הנהגה של כבוד ואצילות, תוך שמירה מדוקדקת על כבוד הרבנות וכבודם של אנשי הקהילה המונהגים תחת שרביטו, כאשר האידאל "והייתם נקיים מ-ה' ומישראל" הינו נר לרגליו. בכל הליכותיו והנהגותיו, על הרב לשאוף להתרומם למדרגה של דוגמה ומופת של קידוש ה', ושיהא שם שמיים מתקדש על ידו.

XIV WORKING WITH YOUTH

Working with youth requires extra vigilance and sensitivity to prevent possible abuse and in order to protect a rabbi from false allegations. At all times, the highest levels of tzeni'ut and good judgment should be observed.

XVI COMPLAINTS PROCEDURE

There is a robust complaints procedure for both rabbis and congregants:
For congregants against clergy, the process is to bring a complaint in writing to the CER Membership Committee who will refer to the Beth Din of Europe to investigate if necessary. In either case, diplomatic channels should be used in the first instance.
Should any aspect of a meeting involving rabbi raise concerns about a congregant or their behaviour, but not warrant a complaint, the rabbi should minute the meeting and the nature of the concerns. He should keep these notes on file and an anonymised version should be sent to the CER Membership Committee to keep on record.

XVII RECORD OF CONTENTS OF MEETINGS

All meetings should be noted in a rabbi's diary. This provides evidence that there was no intention to hide any meeting.
It is recommended that when handling particularly sensitive issues, the rabbi or rebbetzin should keep brief confidential notes as an aide-memoire which are subsequently kept securely (such as in a locked cupboard or in a password protected document). However, when the keeping of such notes is no longer needed or required, these notes must be destroyed.

POSTSCRIPT

It is impossible for a document of this sort to be exhaustive in scope. In all matters, a rabbi must conduct himself not only in accordance with the letter of the law, but with deference to the dignity of the rabbinate, the dignity of the people he serves and in light of the ideal ve-hayitem neki'yim me-Hashem u-me-Yisrael. In all that he does, a rabbi should strive to rise to the level of being an exemplar of Kiddush Hashem, inspiring sanctification of God's Name.

IX FINANCES

A rabbi must be beyond reproach in his personal and institutional financial affairs. All legal requirements, including proper reporting of all income and ensuing payment of taxes, must be fulfilled.

X HONORARIA

There are various customs with respect to rabbis receiving honoraria. A rabbi should follow the accepted practice in his congregation or community and the policy should be made known to the community.

XI COMMITMENTS

A rabbi should honour the commitments he makes, whether verbal or written, in the promise of services and in business and financial transactions.

XII CONFIDENTIALITY

Non-public information of a personal nature about members of a congregation, school or organisation is confidential and must not be disclosed, except as required by the Jewish, criminal or civil law.

XIII RABBINIC RELATIONSHIPS

Relationships among rabbis within the same community:

Relationships among rabbis within the same community or institution, as well as with rabbis and movements outside of Orthodoxy, are to be respectful and reflect positively on the esteem for Torah in the community. A rabbi must conduct himself with dignity and respect even when disagreeing with his colleagues. While arguments of substance have long been part of our tradition, purely personal attacks must be strictly avoided.

V CONFLICTS OF INTEREST

A rabbi should avoid situations that might present a conflict of interest or even the appearance of a conflict of interest. He must not further his own personal, religious, political or business interests by taking improper advantage of or manipulating anyone he serves as a rabbi.

VI COUNSELLING

A rabbi must not go beyond his competence in counselling situations and must refer congregants to professionals as appropriate.

VII DUAL/MULTIPLE RELATIONSHIPS

A rabbi lives, works, prays and often teaches in the same community. Due to these roles, he is engaged in multiple relationships with his congregants. For example, he is at the same time a counsellor, teacher, advisor, friend and more. He works together with congregational leadership and volunteers. He may be involved with congregants in personal or financial matters. Multiple relationships make the interaction between a rabbi and a congregant complex and can complicate his relationship with the congregant. While often harmless, multiple relationships may develop in ways that compromise the rabbinic relationship and lead to undesirable consequences; they harbour the potential for confusion, misunderstanding, manipulation and exploitation. Multiple relationships in and of themselves are not unethical per se; it is the exploitation of any resulting vulnerability that may result that is wrong.

VIII HARASSMENT

A rabbi must be aware and avoid taking advantage of the power differential that exists in the relationship he has with a congregant.

I PERSONAL WELL-BEING

1. A rabbi's ability to fulfil his duties both professionally and toward his family depends on his physical, emotional, and spiritual well-being. He should consequently dedicate time and effort to care for his physical, emotional and spiritual health.

2. A rabbi must recognise when he is prone to or involved in any form of addictive behaviour, as well as the difficulty of self-assessment in this area and should seek professional help and treatment as appropriate.

II FAMILY AND PERSONAL GROWTH

1. The ability of a rabbi to serve his congregation properly is the function of a healthy life balance. If the demands of the rabbinic calling are so onerous as to intrude on having time for family and personal growth, everyone suffers. It is in the best interests of the congregation and its rabbi that the rabbi spends time with his family, as well as makes time for personal learning and development.

2. A rabbi's behaviour with his family models for others an appropriate balance of professional responsibility and family fidelity. This includes spending time with and devoting time to learning with one's children. The rabbi must remember that his dedication to his congregation should not come at the expense of his shalom bayit.

III HONESTY

A resume submitted by a rabbi when applying for a pulpit, teaching or other community service position or when being considered for membership in the Conference of European Rabbis must be accurate, honest and complete.

IV POWER

As a function of his position, training, expertise, teaching and halachic authority, a rabbi has power. The ability to recognise and use this power wisely is essential to fulfilling his obligations. This power expresses itself in the ability to influence the thoughts and actions of others. A rabbi must not abuse his power. A rabbi must maintain appropriate interpersonal boundaries between himself and his congregants, and responsibly use the power and authority of the rabbinate.

shortcomings, seek counsel and advice when appropriate, admit failings when relevant and engage in teshuva when necessary.

The directives set forth in this Code are minimum requirements. A rabbi must comport himself with honesty and integrity and must treat all with whom he comes into contact with respect. A person who cannot do so cannot serve as a rabbi.

This Code is meant to help rabbis be their best while functioning as agents of people's spiritual growth. In that sense, this is a tool to help us achieve this aspiration.

This Code is intended to cover rabbis serving as congregational rabbis, educators, chaplains or in other capacities in which they serve as spiritual leaders. The term congregant used in this Code is meant to apply to all whom a rabbi serves as rabbi, even if he is not his or her congregational rabbi. The Code uses the word "must" to indicate required behaviours, whereas the word "should" is used to indicate strongly urged aspirational comportment.

The CER, through a CER Membership Committee, will serve as a resource to members and others who require clarification of this Code. It will also receive complaints about members' violations of the Code of Conduct and recommend corrective action, or recommend disciplinary action, or refer member for counselling and/or mentorship, or make referral to the Executive Committee for adjudication by a Membership Committee. Allegations of sexual abuse will continue to be referred to the CER Beth Din as prescribed by the CER Regulations, in cooperation with the civil authorities if required.

PREAMBLE

The CER Code of Conduct sets out basic guidelines for the ethical and professional conduct of rabbis. While no code of this sort can be all inclusive, this Code establishes clear parameters that will guide the members of the Conference of European Rabbis. This Code will serve as a framework for rabbinic comportment and as a resource for rabbis to provide clarity when they face questions and challenges. It will be helpful for rabbis to study this code before entering the rabbinate and to review it during their professional tenures to avoid both actual impropriety and the appearance thereof.

The Halacha and the Mussar tradition provide us with rules, guidelines, and advice, legal and aspirational, regarding proper behaviour, both personal and professional. This Code of Conduct is intended to clarify the application of those traditions, supplemented with details that have relevance to the contemporary rabbinate.

The Code's goals are three-fold: First, to contribute to the professionalism and responsible conduct of the rabbinate in the modern world. Second, to further the mandates of Kiddush Hashem and avoidance of chillul Hashem as expressed in Yoma 86a, in the statement of R. Yitzhak: "If one's colleagues are shamed by his actions that constitutes a chillul Hashem". Finally, it is intended to support rabbis in their efforts to fulfil the biblical mandate to "be blameless before God and Israel" (Num. 32:22). In general, a rabbi must aspire to uphold the highest ethical standards, and to the best of his ability, avoid even the appearance of impropriety. Tocho ke-baro (personal integrity) should be his ethical lodestar. He should conduct himself with humility, be aware of his own

Conference of
European Rabbis

CER Code of Conduct

rabbiscer.org